

Nes grožis rodo narsą.

Eglei Patiejūnienei (1964–2017) atminti

Negausus senosios literatūros tyrėjų būrelis dar sumažėjo. Staigiai ir skaudžiai mus ištiko Eglės Patiejūnienės mirtis. Netekome talentingos mokslininkės, kūrybiškos asmenybės.

Yra tamsos žmonės ir šviesos žmonės. Eglė buvo šviesos žmogus. Šviesus buvo jos veidas, šviesus protas, šviesūs liko darbai. Prasmingi darbai.

Senoji Lietuvos literatūra buvo Eglės pašaukimas ir likimas. Nemažai metų dėstė ją universiteto studentams, ir literatūra, daug kam ligi tol atrodžiusi neįdomi, nebeaktuali, Eglei ėmus apie ją kalbėti nušvisdavo naujomis spalvomis, virsdavo intriguojančiu fenomenu. Daugybė studentų veržėsi pas ją rašyti kursinių ir bakalaurinių darbų. Negailėjo jiems žinių, laiko, energijos. Šiandien jau per vėlu sakyti: gal galėjo labiau save patausoti. Turbūt negalėjo.

Senieji tekstai Eglę žavėjo, ir kuo buvo sudėtingesni, tuo, rodos, jai buvo įdomiau. Kai ne vienas iš mūsų sustodavo ir nuleisdavo rankas, susidūrę su barokinės literatūros daugiaprasmiaisiais klodais, aliuzijų gausa, painiomis metaforų pynėmis, skvarbus Eglės protas tik įgydavo pagreitį. Drąsiai ėjo į tuos labirintus ir dažniausiai rasdavo iš jų išėjimą.

Barokinis *acutum et argutum* konceptas, aiškinęs darnos ir nedarnos dermę, Eglei tiko kaip niekam kitam: jos mąstysenai, elgsenai, gal net gyvenimo būdui. Mokėjo kalbėti, „aštriai“, konceptualiai, tačiau nestokojo humoro, sąmojo, ironijos, žaismingumo. O jos užkrečiantį juoką turbūt ilgai visi prisiminsime.

1998 metais išleista Eglės Patiejūnienės monografija *Brevitas ornata. Māžosios literatūros formos XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės spaudiniuose* tapo tvirta atrama ir įkvėpimo šaltiniu menotyrininkams ir istorikams, lengvino heraldikos, emblematikos, elogijų ir inskripcijų tyrėjų darbą.

Paskutiniais, šiais metais išėjęs Eglės kartu su Lenkijos ir Lietuvos kolegomis parengtas ir jos išverstas XVII amžiaus tekstas – Pranciškaus Malkoto „Karų su turkais ir Livonijoje balsas apie šlovingo atminimo Joną Karolį Chodkevičių“ yra kartu paminklas jai pačiai. Ten esančios eilutės „nes grožis rodo narsą“ (*uroda znać daje o męstwie*) lieka mums kaip Eglės emblema, antikinės kalokagatijos tipas.

Tad atsisveikindami su Egle galime tik įsipareigoti tęsti jos pradėtus darbus ir palinkėti jai lengvos Vilniaus žemelės.

Sit tibi terra levis, Egle.

EUGENIJA ULČINAITĖ

2017 m. liepos 22 d.